

Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2026-2028 (Ns.raamibudjetti)

Asianumero: 71/02.00.01/2025

Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviovuosi (tilikausi) on kalenterivuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2)

Seurakuntatalouden taloutta on hoidettava hyväksytyn talousarvion mukaan. Talousarvio sitoo hallintoelimiä ja henkilöstöä. Se on samalla näiden ohjauksen ja valvonnan väline. Sitovuus tarkoittaa, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu. Talousarvion sitovuus koskee myös toiminnallisia tavoitteita ja tuloarvioita.

Yleinen taloustilanne

Valtionvarainministeriön kevätksauksessa (30.4.2025) ennustetaan talouden kasvavan 1,3 prosenttia vuonna 2025 ja kasvavan maltillisesti myös vuoden 2026 aikana (1,6 %), kuten vuoden 2027 (1,5 %) ja vuoden 2028 (1,4%) aikana. Työttömyysasteessa ei tapahtu suurta muutosta vuoden 2025 tasoon (8,8 %), vaan sen ennustetaan olevan 8,3-7,6 % tasolla.

Inflaatio oli 1,6 prosenttia vuonna 2024 ja vuosien 2025-2028 osalta taso on ennusteen mukaan välillä 0,8-2,0 prosenttia.

Seurakunnan taloudellinen tilanne

Hollolan seurakunnan tilinpäätös 2024 muodostui 788 112,37 euroa ylijäämäiseksi, joka on erityisesti seurausta poikkeuksellisen isosta sijoituksen luovutusvoitosta sekä kiinteän omaisuuden myynnistä

tilikaudella 2024. Ilman edellä mainittuja kertaluonteisia eriä, seurakunnan tilinpäätös olisi muodostunut lähelle nollassa. Vuonna 2024 koko kirkon tasolla kirkollisverotulo kasvoi 1,9 prosenttia. Hollolan seurakunnalle kirkollisverotuloja tilitettiin 7,1 miljoonaa euroa, mikä on -0,3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2023.

Seurakunnan toimintatuottoja kertyi 1,8 miljoonaa euroa, joka on 14 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Toimintatuottojen nousun syynä on kiinteän omaisuuden myynnistä saadut tulokset kirjatut myyntituotot. Toimintakulut kasvoivat erityisesti työehtosopimuksen mukaisten palkankorotusten seurauksena. Toimintakuluja kirjattiin 8,1 miljoonaa euroa eli nousua vuoteen 2023 verrattuna oli 2 prosenttia.

FCG on tehnyt seurakunnille verotuloennusteen (08 2024), jonka mukaan Hollolan seurakunnan kirkollisverotulot kasvaisivat noin yhden prosentin vuosittain vuosina 2026-2028. Ennusteessa arvioidaan, että vuoden 2025 kirkollisverotulo olisi jopa 7,6 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 7,7 miljoonaa euroa, jonka jälkeen kirkollisverotulo kasvaisi vuosittain prosentin. Varovaisuuden periaatetta noudattaen Hollolan seurakunnan talousarvion on arvioitu kirkollisverotulojen olevan vuonna 2025 yhteensä 7,4 miljoonaa euroa eli 200 000 euroa alempi kuin FCG:n tekemän arvion mukaan. Vuodelle 2026 arvioidaan verotuloksi 7,5 miljoonaa euroa, joka on myös alempi kuin FCG:n laskema kirkollisverotuloennuste. Varovaisuuden periaatteen lisäksi FCG:n ennustetta tulee arvioida myös sen valossa, että verotulot voivat toteutua arvioitua pienempinä ansiotulojen verotuksen laskiessa hallituksen kevään 2025 päätösten mukaisesti.

Seurakunnan jäsenmäärä on vähentynyt tasaisesti vuosittain. Jäsenten ikärakenne selittää osittain negatiivista jäsenkehitystä, syntyvyys on seurakunnan alueella huomattavasti pienempää kuin kuolleisuus. Jäsenmäärän aleneminen ei vielä lähivuosina radikaalisti leikkaa kirkollisverotuloa, joka johtuu siitä, että samanaikaisesti jäsenten verotettavatulo kasvaa ja siten kirkollisverotulon pohjana oleva ansiosumma ei alene. Seurakuntatalouden pitkäaikaisen tasapainotilan vuoksi rakenteellisia muutoksia on edistettävä jo hyvissä ajoin, sillä jäsenmääräkehitys osoittaa viitteitä siitä, että kirkollisverotulokehitys tulee kääntymään tulevaisuudessa negatiiviseksi.

Evangelis-luterilaisen kirkon sopimusallalla on sovittu uusista virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2025-2028. Yleispalkkauksessa olevien palkkaratkaisut ovat seuraavat:

- 1.4.2025 peruspalkkaan korotus 2,5 %, kokemuslisätaulukko 2,5 %
- 1.3.2026 peruspalkkaan korotus 2,4 %, kokemuslisätaulukko 2,9 %
- 1.6.2026 paikallinen järjestelyerä 0,5 % peruspalkkojen tarkistuksiin
- 1.2.2027 peruspalkkaan korotus 2,2 %, kokemuslisätaulukko 2,2 %
- 1.1.2028 suorituslisiin 0,22 % lisäerä

Palkkabudjetissa varaudutaan 3 % palkankorotustasoon.

Henkilöstön koulutussuunnitelma vahvistetaan vuosittain. Seurakunta pyrkii tulevaisuudessa luomaan työntekijöillensä kullekin oman oppimispolun, joka palvelee työntekijöiden kehittymistä ja siten myös seurakunnan toimintaa. Talousarvion varataan vuodelle 2026-2028 koulutusmenoihin 60 000 euroa vuodessa, jotta taataan työntekijöiden osaamisen hyvä taso.

Talousarvion laadinnan erityispiirteet vuodelle 2026

Seurakunnan vuonna 2022 hyväksytty strategia tullaan huomioimaan talousarvio- ja toimintasuunnitelmissa. Kirkkoneuvosto on vahvistanut vuoden 2026 painopisteeksi ” Tarjoamme jokaiselle halukkaalle tehtävän, jossa palvella seurakuntaa”. Työalojen toimintasuunnitelmien tulee noudattaa valittua painopistettä.

Toimintasuunnitelmien muodostamisessa olennaisena osana on käydä vuoropuhelua seurakunnan eri osa-alueiden ja yhteisten työalojen budjettivastuullisten kanssa. Jokaisen työalan budjettivastuullinen keskustelee kevään 2025 aikana seurakunnan osa-alueiden kappalaisten kanssa alueen erityistoiveista yhteisen työalan budjettiesitystä varten.

Seurakunta tavoittelee nollatulosta ja laskennallisesti se tarkoittaa toimintakulujen pitämistä vuoden 2025 talousarviomäärärahojen suuruisena.

Talousarvio 2026 kehykseksi esitetään seuraavaa:

TUOTOT JA TULOT:

- Toimintatuotot arvioidaan varovaisuuden periaatteella ja niissä laskennallisena lukuna käytetään vuoden 2024 toteumaa vähennettynä kertaluontoisilla tuloilla.
- Kirkollisverotuloksi vuodelle 2026 arvioidaan 7,5 miljoonaa euroa, joka pohjautuu niin FCG:n antamaan kirkollisverotuloennusteeseen (08 2024) kuin seurakunnan paikallisesti arvioimaan ennusteeseen verotilitysten määrästä. Kirkollisverotulon ennustetaan pysyvän samantasoisena myös suunnitteluvuodet 2027 ja 2028
- Kertaluontoisia tuottoja omaisuuden myynnistä ei ole tiedossa, puunmyyntituotot arvioidaan seurakunnan metsänhoitosuunnitelman mukaisina.
- Sijoitustuottojen arvioinnissa käytetään varovaisuuden periaatetta.

KULUT:

- Vuoden 2026 henkilöstömenoihin varataan tulo ratkaisun mukaiset palkkamäärärahat. Palkankorotuksiin varaudutaan 3 % tasoon, tehdyn palkkaratkaisun mukaisesti.
- Henkilöstön kouluttamiseen ja osaamisen kehittämiseen varataan maksimissaan vuoden 2025 talousarvion mukainen määräraha.
- Toimintakulujen määrittäminen, pois lukien palkkamenot:
 - o Määrärahaesityksien raamina on vuoden 2025 talousarvion mukainen toimintakate, josta on poistettu henkilöstökuluihin liittyvät tilit. Raami on esitetty kustannuspaikoittain liitteessä.
 - o Budjettia laatiessa raami määräytyy sitovuustasoittain eli esimerkiksi kiinteistötoimen tai kappeliseurakunnan kaikkien kustannuspaikkojen toimintakulut yhteensä on maksimi toimintakulujen summa. Kustannuspaikoittain esitetty raami on siis joidenkin kustannuspaikkojen osalta lähinnä informatiivinen.

- Taloustoimistosta keskitetysti varattavat määrärahat (esimerkiksi henkilöstön matkakorvaukset tai koulutuskustannukset) on huomioitava raamia vähentävästi kustannuspaikoille menoja suunniteltaessa (sisältyvät liitteenä esitettyyn toimintakatteeseen).
- Testamentit suunnitellaan niille vahvistetun käyttösuunnitelman mukaisesti. Talousarviosuunnittelusta vastuussa on kunkin kustannuspaikan budjettivastuullinen. Testamenttien kustannuspaikan toimintakatteeksi muodostuu 0 euroa.
- Vuosien 2026–2028 investointitarve arvioidaan vahvistetun kiinteistöstrategian ja seurakunnan taloudellisen kantokyvyn mukaan.
- Vuosien 2027 ja 2028 taloussuunnitelmat tehdään vuoden 2026 rahan arvossa ja inflaatiota ei huomioida.
- Suunnitelmassa käytetään 1,70 veroprosenttia ja Kirkkohallituksen arviota valtionrahoituksen määrästä.

YLEISTÄ:

- Talousarvio- ja toimintasuunnitelma valmistellaan yhteistyössä budjettivastuullisten kanssa siten, että kunkin kustannuspaikan ostolaskun hyväksyjäroolissa oleva (talouspäällikön päätös 13/2025) vastaa kyseisen kustannuspaikan osalta talousarvion ja toimintasuunnitelman laatimisesta.
- Talouspäällikkö antaa laatimiseen liittyen tarkemman aikataulun ja toimintaohjeet asiaa valmisteleville toukokuussa 2025.
- Hallinnossa talousarviota- ja toimintasuunnitelmaa 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelmia vuosille 2027-2028 käsitellään seuraavasti:
 - Kappeliseurakunnissa ja kantaseurakunnissa johtokunnat hyväksyvät alkusyksystä oman toimintasuunnitelman ja talousarvioesityksen siten, että kappainen saa palautettua esityksen 14.9.2025 mennessä.
 - 28.10.2025 kirkkoneuvosto käsittelee ja hyväksyy talousarvion 2026 ulkoiset määrärahat ja niihin liittyvät toimintasuunnitelmat.
 - 25.11.2025 kirkkoneuvosto käsittelee valmiin talousarvion ja toimintasuunnitelman 2026 sekä talous ja toimintasuunnitelmat 2027-2028 (sisältää myös sisäiset erät)
 - 9.12.2025 kirkkovaltuusto hyväksyy asiakirjan.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10 luku 4 §)

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Päätöksellä ei ole välitöntä vaikutusta lapsiin.

Päätösehdotus

Kirkkoneuvosto hyväksyy talousarviosuunnittelukehyksen vuodelle 2026 esittelytekstissä mainitun mukaisesti ja sitä täydentävän liitteenä olevan kustannuspaikkakohtaisen raamibudjetin.

Päätös